

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріюглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Кілеєва О.П., Брагар Н.О., Шкопинська Т.Є, Четвертак Т.Ю., Поправко М.І.</i> ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИКЛАДАННЯ У КОЛЕДЖІ.....	135
<i>Кологойда В.Р.</i> СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ РЕАБІЛІТАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ ІЗ ТРАВМАМИ КОЛІННИХ СУГЛОБІВ.....	136
<i>Куліченко А.К.</i> ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	138
<i>Корнєєва О.М., Касатська А.В.</i> РОЗГЛЯД ЕТИМОЛОГІЇ НАЗВ БОТАНІЧНИХ РОСЛИН ЯК ПРИЙОМ ПОЛПШЕННЯ ЇХ ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ	139
<i>Марушко Ю.В., Шеф Г.Г., Чабанович О.В.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПЕДІАТРІЯ»	140
<i>Марушко Ю.В., Дмитришин Б.Я., Бовкун О.А., Дмитришин О.А., Єсіпова С.І.</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ДИСЦИПЛІН ПЕДІАТРИЧНОГО ЦИКЛУ У СТУДЕНТІВ – РЕАБІЛОЛОГІВ.....	141
<i>Мельнікова О.З., Іванченко О.З., Мікасян Г.Р.</i> ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ ЗНАНЬ, ВМІНЬ І НАВИЧОК У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКІСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	146
<i>Недельська С.М., Бессікало Т.Г., Самохін І.В., Кряжев О.В., Кляцька Л.І.</i> РОЛЬ ОЧНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ ФОРМУВАННІ ЛІКАРЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ.....	148
<i>Недельська С.М., Самохін І.В., Кряжев О.В., Бессікало Т.Г., Кляцька Л.І.</i> ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ.....	149
<i>Редько І.І.</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА ЩОДО МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	150
<i>Спахі О.В., Лятуринська О.В., Макарова М.В., Пахольчук О.П., Кокоркін О.Д.</i> ОЧНЕ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНОМУ ФОРМУВАННІ ЛІКАРЯ-ДИТЯЧОГО ХІРУРГА	152
<i>Стиця Н.В., Зайцев М.В.</i> КРИТИЧНА МЕДИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ОСВІТИ ЛІКАРЯ В УКРАЇНІ.....	153
<i>Шеф Г.Г., Марушко Ю.В., Бойко Н.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДХОДІВ ДО ВИКЛАДАННЯ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПЕДІАТРІЯ» НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	155
СЕКЦІЯ 6. ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ: «CONSUMOR ALIIS INSERVIENDO».	
<i>Lebedeva J., Fominaite M.</i> FACTORS ASSOCIATED WITH PROFESSIONAL BURNOUT IN THE HEALTHCARE SYSTEM	156
<i>Mastavičiūtė A.</i> PEOPLE MATTER THE MOST: A CASE OF GOOD PRACTICE IN LITHUANIA.....	158
<i>Кравченко Ю.В., Гнатенко С.А.</i> ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ СИНДРОМУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ОСВІТЯН.....	158
<i>Марущенко О.А.</i> СПІВПЕРЕЖИВАННЯ ДО СЕБЕ ЯК ПРАКТИКА ПОДОЛАННЯ СИНДРОМУ СУПЕРГЕРОЯ.....	160

РОЛЬ ОЧНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ ФОРМУВАННІ ЛІКАРЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ

*Недельська Світлана Миколаївна,
д.мед.н., професор,
завідувачка кафедри факультетської педіатрії
Бессікало Тетяна Григорівна,
к.мед.н., асистент кафедри факультетської педіатрії
Самохін Ігор Володимирович,
к.мед.н., доцент кафедри факультетської педіатрії
Кряжев Олександр Володимирович,
к.мед.н., доцент кафедри факультетської педіатрії
Кляцька Лариса Іванівна,
к.мед.н., асистент кафедри факультетської педіатрії
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет.*

Вступ. Сьогодні освіта в Україні переживає найскладніші часи з моменту здобуття незалежності. Другий рік повномасштабної війни нашарувався на попередні карантинні заходи з приводу коронавірусної інфекції. Таким чином, сьогодні освіту в медичних вузах завершують студенти, які протягом чотирьох років займаються дистанційно. Окрім безумовно шалено негативних наслідків у всіх областях і сферах життєдіяльності всіх верств населення, не можна нехтувати і тим фактором, що саме медицина принципово відрізняється від інших суспільних і суспільно-гуманітарних дисциплін. Специфіка саме медичної науки полягає в формуванні клінічних компетенцій майбутнього лікаря через особисту присутність для удосконалення практичних маніпуляцій і навичок комунікацій. Без можливостей оволодіти цими навичками у повному обсязі, на нашу думку, неможливе формування як особистості, так і фаховості лікаря.

Безумовно, такі обставини не могли не вплинути як на наших студентів, які навчаються у нашому університеті, так і на науково-педагогічних фахівців на усіх кафедрах, але особливо актуальною, на нашу думку, ця проблема є на клінічних кафедрах.

Основна частина. Метою нашої роботи стало вивчення впливу змін традиційної освіти у медичному університеті на якість освіти та ставлення безпосередньо студентів до дистанційної форми навчання.

Так, під час проведення дистанційних занять за допомогою платформи Microsoft Teams, з залученням до навчального процесу Body Interact (на четвертому курсі в т.ч. для написання історії хвороби, на шостому – для самостійної роботи з наступним розбором ситуації), починаючи зі студентів четвертого курсу, викладачами нашої кафедри відпрацьований певний розмовний алгоритм для формування вдумливого, системного підходу до вивчення дисципліни, в основу якої покладене оволодіння основною навичкою згідно освітньо-кваліфікаційної характеристики, без засвоєння якої студент не може отримати позитивну оцінку, - виокремлення провідного клінічного симптому чи синдрому, з акцентуванням уваги на застосуванні професійної термінології і етапності як засвоєння теоретичного матеріалу, так і системне, практичне застосування теоретичних знань для постановки діагнозу. Особливий акцент завжди робиться на дифеніції захворювання, критеріях діагностики з точки зору саме етіології і патогенезу. Іншими словами, все спрямоване на формування клінічного мислення. Все це базується на матеріалах міжнародних стандартів діагностики та лікування, що засновані на підґрунті доказової медицини. В цілому, як альтернатива класичній освіті у несприятливих умовах ця система себе добре зарекомендувала для засвоєння теоретичних знань щодо сутності конкретного захворювання, додаткових методів обстеження та трактовки результатів, принципів терапії.

У 2022-2023 навчальному році (червень – липень 2023 р.) була повернена виробнича практика. У 2023 – 2024 навчальному році запропонована студентам (особливо шостого курсу) змішана система навчання за бажанням офлайн, хоча в реаліях сьогодення це не є безпечним.

Результати практичної роботи зі студентами як четвертого, так і шостого курсу показали, що володіння практичними навичками, на жаль, знаходиться на низькому рівні у порівнянні з теоретичним матеріалом. Низький рівень вміння практичного застосування теорії до кожного конкретного випадку, низький рівень володіння медичною професійною термінологією, і найтривожніше явище, на наш погляд, це саме низький рівень навички об'єктивного обстеження хворого з практичною оцінкою отриманих результатів.

Це ті недоліки, які бачимо ми як викладачі. Ми вирішили поцікавитися і думкою студентів з приводу того, якій формі навчання вони надають перевагу і чому. Нажаль, ми не отримали зворотнього зв'язку з цього питання від студентів, які займалися виключно дистанційно. Відповіді надали виключно студенти, які займалися на кафедрі. Провідна теза, що звучала у відповідях студентів – недоліків очного навчання порівняно з дистанційним немає. Студенти відмітили, що якість засвоєння інформації значно зросла, насамперед через динамічне спілкування з викладачем і підвищення концентрації уваги і логічного мислення. Також, за словами студентів, очне навчання мотивує більше «думати головою» і більше вдумливо працювати з теоретичним матеріалом. Дуже важливим є той факт, що ці теоретичні знання можна тут же закріпити практичними засобами. За словами студентів – «нема потреби «загуглити»», а є бажання думати і розмірковувати. Також відмічається, що спілкування та огляд пацієнтів – одна з найбільших переваг аудиторного навчання, не може сформуватися як фахівець без підкріплення теорії практикою. Не останнє місце, на думку студентів, посідає і процес соціалізації і комунікації, що дає можливість відчути себе студентом і частиною суспільства.

Висновок. Для отримання якісної фахової підготовки в лікувальній справі не можливе, на нашу думку, використання лише дистанційної освіти. Безумовно, в реаліях військового стану не можна нехтувати безпекою студентів і викладачів, але повністю відмовлятися від аудиторного навчання для формування і закріплення практичних навичок не можна. Тому пошук можливостей аудиторних занять залишається для нас пріоритетним.

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Недельська Світлана Миколаївна,

д.мед.н., професор,

завідувачка кафедри факультетської педіатрії

Самохін Ігор Володимирович,

к.мед.н., доцент кафедри факультетської педіатрії

Кряжев Олександр Володимирович,

к.мед.н., доцент кафедри факультетської педіатрії

Бессікало Тетяна Григорівна,

к.мед.н., асистент кафедри факультетської педіатрії

Кляцька Лариса Іванівна,

к.мед.н., асистент кафедри факультетської педіатрії,

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Вступ. Сутність навчання полягає у визначенні індивідуальності студента, його самобутності та самоцінності. Метою особистісного орієнтованого навчання є процес психолого-педагогічної допомоги студенту в становленні його суб'єктивності, культурної ідентифікації, соціалізації, життєвому самовизначенні [2, с. 395].

Основна частина. Метою нашої роботи стало використання нових підходів викладання педіатрії та організації навчального процесу на кафедрі факультетської педіатрії Запорізького державного медико-фармацевтичного університету. Педагогічна робота на кафедрі проводиться за принципом встановлення діалогічного типу відносин між студентом і викладачем, що базується на взаємній повазі, довірі та співробітництві. При такому підході дії викладача стають особистісно-орієнтованими, що спонукає студента відноситися позитивно до самого процесу навчання [3, с. 48].

На практичних заняттях зі студентами викладач максимально розкриває тему з використанням прикладів скарг, клініки, діагностики та лікування патології у дітей, згідно вивчаємої теми, базуючись на власному досвіді. Широко використовується методика співбесіди викладач-студент в ході заняття, а інколи і декілька студентів приймають в обговоренні теми.

Це дає можливість викладачу розкрити індивідуальні особливості і можливості кожного студента. При цьому активне стимулювання студента до самооцінної освітньої діяльності забезпечує йому можливість самоосвіти, саморозвитку, самовираження під час оволодіння знаннями.

Проведення заняття зорієнтовані таким чином, щоб максимально приблизити ситуацію до реальної, в якій студент, як майбутній лікар, знаходиться один-на-одинці з конкретною медичною проблемою свого пацієнта.